

100 JAAR KINDERHEIL IN RUMST

Vorig jaar vierde Kind en Gezin, afdeling Rumst, in de volksmond gekend als “Het Kinderheil” of “De Weeg”, haar honderdste verjaardag. Tijd voor een terugblik.

Zorg voor kinderen is niet nieuw. De vroegste vorm voor kinderopvang vinden we terug begin 16e eeuw. In Antwerpen werd in 1532 een vondelingentehuis opgericht. In 1538 vaardigde Karel de Vijfde een ordonnantie uit over armenzorg. Hij besteedde ook aandacht aan wezen en vondelingen. Het Maagdenhuis werd in 1552 opgericht voor weesmeisjes. Enkele jaren later werd er een knechtjeshuis opgericht voor jongens. Beide bleven actief tot de tweede helft van de 19e eeuw. Het Maagdenhuis is nu ingericht als museum en te bezichtigen.

In de 19e eeuw is het Napoleon die bepaalde dat in elk arrondissement een vondelingentehuis en vondelingenschuif moest zijn. In Antwerpen was er een vondelingenschuif van 1812 tot 1860. In 2000 was het “Moeders voor Moeders” die opnieuw een vondelingenschuif installeerde. Dit initiatief deed heel wat stof opwaaien en leidde tot de nodige polemiek. Spijtig genoeg deed deze schuif al vier keer dienst.

In de 19e eeuw ontstaan er in vele Westerse landen initiatieven voor kinderopvang. In Brussel is dat in 1845, Antwerpen in 1867, Gent in 1869. Het initiatief gaat uit van filantropische of caritatieve organisaties. Men mag de omvang van deze initiatieven niet overschatten. Er bestond nog geen schoolplicht en kinderarbeid werd algemeen aanvaard.

In 1904 werd de Nationale Belgische Liga voor Kinderbescherming opgericht.

Vanaf begin 20e eeuw begint de overheid deze eerste voorzichtige stappen op te volgen. In 1909 publiceert het ministerie van Industrie en Arbeid een rapport over kinderopvang. Dan al zijn er verschillende meningen over de organisatie van de kinderopvang. Deze gaan van volledige organisatie en betaling door de staat tot thuiszorg door de moeder en ondersteuning van deze moeders.

Voor de Eerste Wereldoorlog waren er in ons land al initiatieven, private en officiële organismen, die de voeding verzorgden van de zuigelingen in de zuigelingenkeukens. Deze initiatieven ontstaan ook begin 20e eeuw door artsen, dames uit de burgerij en vrouwenorganisaties die iets aan de situatie van kinderen willen doen.

Door de grote zuigelingensterfte werd in 1903, na meerdere pogingen, de “Nationale bond der bescherming der eerste kindsheid” opgericht (bijlage 1 en 2). Deze bond wilde vooral borstvoeding promoten.

In de Eerste Wereldoorlog lag de kiem van het huidige Kind en Gezin. Door de ellende en honger van WO I werd het Nationaal Hulp - en Voedingscomité (NHVC) opgericht. Omdat kinderen de eerste slachtoffers zijn in een oorlog en de zuigelingen- en kindersterfte hoog was werd beslist om binnen het NHVC de Hulp en Bescherming aan de Werken voor kinderopvang op te richten. Deze tak startte en steunde de raadplegingen voor zuigelingen. Ze werden “Melkdruppels” genoemd omdat de verdeling van melk één van de activiteiten was. Namen als “Kinderheil” en “De Weeg” werden ook gebruikt.

Het werk van dit kinderwelzijn behaalde in de oorlog zeer goede resultaten zodat men in 1919 overging tot de oprichting van het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn (NWK). Preventieve gezondheidszorg en sociaal werk stonden centraal. Volksoopvoeding was in die dagen belangrijk. Huisbezoeken maakten hier deel van uit.

In 1927 ontstaat de Nationale dienst Moeder- en Kinderzorg KAV, de voorloper van Kind en Preventie. Deze dienst heeft de opdracht om de bestaande raadplegingen te groeperen, administratief en boekhoudkundig te begeleiden en te vertegenwoordigen in het NWK

Vanaf 1935 werd het gezondheidsboekje ingevoerd (bijlage 4)

Het NWK werkt van in het begin samen met het maatschappelijk middenveld. Mutualiteiten, vrouwenorganisaties (Christelijke Vrouwengilden en Socialistische Vooruitziende Vrouwen) en sociale bewegingen. Vrouwen zijn een zeer belangrijke schakel in de werking van het NWK. Zij zijn de veldwerkers terwijl het NWK de lijnen uitzet en bewaakt.

Met de staatshervorming wordt het NWK opgedoekt. In 1987 start Kind en Gezin. De consultatiebureaus blijven maar het pakket taken van Kind en Gezin groeit. Zo worden ze ook verantwoordelijk voor o.a. subsidiëring en toezicht op kinderopvang, adoptiediensten en vertrouwenscentra, het bereiken van kansarme gezinnen en minderheden.

Rumst volgde duidelijk de nationale evolutie.

In "Rupelgalm nr. 10" van 3 december 1917 lezen we op pagina 3 onder de rubriek "Rumpst" bij "De uitbeller van Rumpst" het volgende:

Door de Censuur toegelaten N. 1203 3-12-17. N° 10

RUPELGALM

LEVEN
is
STREVEN

Opsteraad :
E. H. Van Linder, aabw, Nid
E. H. De Neubourg, aabw. III D 174 Boom
Rumpst Rumpst
C. Vander Panden C. I. A. 2 B 3, Es Terhagen

Brieftwisselaars : Voor Schelle : Dr R. Van den Heuvel I D 74 — Voor Blydrecht : Wachtmeester V. Van Geveghem 65a B. D 213 — Voor Herendrecht : H. Fonguet 1 cie D 18.

«Stem uit België»

Rupelstreek.

—•••—

In de levensmiddelenvoorziening is er door de groenten en aardappels eenige verlichting gekomen. De pataten zijn goed, doch niet gelukst; maar men mag niet kopen wat men wil; ieder volwassen krijgt 750 grammen aardappels per 3 dagen; als gevolg hier geringe hoeveelheid haalt e. keem om ter meest bij en lumen de Duitschers geslepen op die smokkelarij, — want dat heet ook al smokkelen. — om den buit te bemachtigen en boeten te kunnen

mannen, voorbeeldige huisvaders geworden.

De zagerij Caluwaers, onder Duitsch toezicht, is in zeer drukke werking; geheel de statie ligt met boomen opgestapeld die ter zagerij moeten worden gevoerd.

De scheepstimmerwerf Felix Ceuters is verkocht aan Van Praet, scheepsbouwer te Klein-Willebroeck. De beemd tusschen de spoorbrug en de werf loosten is verkocht aan genoemde werf, waar de Heer De Prez directeur van is. Ook wordt er een nieuwe werf opgericht te Klein-Willebroeck in den beemd rechterover den Nieuwen Kaatmuur. Jas. Boey, scheepsbouwer aan de Hooghe, hier, heeft het ontwerp aange-

Want niemand zal meer recht van spreken hebben in een vrijgeworden land, dan wij, de mannen, de kracht van den Year, die toch staan verre van verachttheid of besmetting; Veel zal van ons verwacht worden.

Daarom moeten wij, uit plicht, ons vaardig maken en houden opdat wij zelf in de bedd'g van ons vaarwater zoudten kunnen meevoeren al wat oprecht en daadvaardig wil Vlaanderens herwording. Zijn wij allen daartoe bereid? J. R.

VAN GEVEGHEM

Ondersteuningsfonds.

“Er is in onze gemeente een liefdadigheidswerk “Kinderheil” gesticht dat de moeders en de kleine kinderen met voedsel en kledij ter hulp komt. Ons hartelijke dank aan hen, die dit werk ijveren.”

Vanaf 1919 worden de vele privé-initiatieven gesteund door het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn. In 1920 zal Rumst zich daarbij aansluiten en een verzoek tot aanneming sturen naar het NWK . Dit wordt blijkbaar zonder enig probleem goedgekeurd (bijlage 3).

In 1917 was dokter Haesaerts de leidinggevende arts. Germaine Van den Wijngaert zou een van de eerste “liefdadige dames “ geweest zijn.

De eerste raadplegingen hadden plaats in het lokaal van de parochiale kring in de Veerstraat. In 1920 waren de raadplegingen al in de Veerstraat. Na enkele jaren verhuizen de raadplegingen naar de Missiezusters in de Kerkstraat. Vanaf 1953 gebeurden de consultaties in de lokalen van de vrije lagere school in de Schoolstraat. In 1995 werd door Kind en Gezin beslist om de consultaties van Rumst, Reet en Terhagen samen te voegen. Vanaf 1996 was er nog maar één consultatiebureau voor de drie fusiegemeenten. De raadplegingen waren in de Stille Weg te Terhagen. In datzelfde jaar verhuisde men nog naar het oude klooster in de Kardinaal Cardijnstraat, waar ook het Centrum voor Leerlingenbegeleiding is gehuisvest. Er was nog een tijdelijke verhuis tussen april 2010 en januari 2011 naar de lokalen in het Dorpshuis wegens renovatie van het klooster.

De raadplegingen zijn nu op dinsdagnamiddag en donderdagavond. In 1920 gebeurden de consultaties elke dinsdag om 15.00 uur. In 1960 waren de raadplegingen elke woensdag om 14u30. In een inspectieverslag van 1961 lezen we dat er elke donderdag om 14u30 een raadpleging was voor de zuigelingen en elke 2e en 4e donderdag om 9 uur voor de kinderen van 3 tot 6 jaar. Dit blijft zo tot zeker 1982. Vanaf 1984 wordt er nog enkel gesproken over “ De “raadpleging van het jonge kind” elke donderdag van 10u30 tot 11u30.

In een verslag van 1988 spreekt men over meer consultaties. Het is onduidelijk welke dagen er bij komen. In een brief gaat het over maandagavond maar enkele dagen later spreekt men dan weer over een dinsdagavond. Een jaar later, in 1989, zijn de consultaties de 1e, 3e en 5e donderdag in de voormiddag. De 4e donderdag van de pare maanden ook in de voormiddag. De 2e maandag van elke maand en de 4e maandag van de onpare maanden. Dit telkens om 18.00 uur. Deze regeling blijft tot in 1990.

In 1991 verandert men naar de 1e, 3e en 5e donderdag in de voormiddag en de 2e en 4e maandag om 18.00 uur. Na de reorganisatie van 1996 (één consultatiebureau voor de deelgemeenten) zijn de raadplegingen op dinsdagnamiddag en donderdagavond. Ze starten respectievelijk om 13.00 uur en 17.00 uur.

Voorzitters

voorzitters	jaar
E.H. Victor Van Cauwenbergh	Van 1920 tot ...
Mevrouw Swenden – Janssens	Van ... tot 1961
Mevrouw Van Den Eede - Heeman	Van 1960 tot 1981
Mevrouw Van Den Eede - Bridts	Van 1981 tot 1993
Mevrouw Swenden – Vandenberghe	Van 1993 tot ...

De voorzitsters komen duidelijk uit de families Swenden en Van Den Eede.

Dokters

dokters	jaar
Dokter Lucien Haesaerts	Van 1917 tot
Dokter Frans De Backer	Van 1920 tot 1968
Dokter Frans De Greve (Walem)	Van 1968; in 1971 voor de raadplegingen van de kleuters (afschaffing kleuterraadplegingen op 01/04/1983). Geen vermelding meer na 1983.
Dokter Dhondt (Mechelen)	Van 1972 voor de raadpleging van de zuigelingen. Doet vanaf 1983 blijkbaar de raadplegingen alleen.
Dokter Luc De Backer	Van 1988 (avondzittingen van maandagavond)
Dokter Vermeeren	Van 1992 tot 1995 vervanger van dokter Dhondt als deze weerhouden was.
Dokter Veerle De Mondt	Deed van de samenvoeging Rumst, Reet en Terhagen van 1996 tot 2001 de avondzittingen.
Dokter Sabine Modde	Deed de avondzittingen van 2001 tot 2011.

Na dokter Modde is het een komen en gaan van verschillende dokters. Vooral de consultatie op dinsdag vormt een groot probleem. Zonder vaste arts kunnen werken is niet bevorderlijk voor de continuïteit van de raadplegingen.

Verpleegkundigen

verpleegkundigen	jaar
Mevrouw Odile Van den Bosch (vroedvrouw)	Was verpleegster bij de oprichting in 1920
Mevrouw Roscam	Van ... tot 1955
Mevrouw Rosa Van der Wilt	Van 1955 tot 1983
De heer Koen Baetens	Van 1983 tot 1984
Mevrouw Houwen - Broeckhoven	Van 1985 tot 1988?
Mevrouw J. Vervoort - Swerts	1988
Blijkbaar steeds iemand anders	1989
Mevrouw Imbrechts (interim)	1990
Mevrouw Kristien Baeke	Van ... tot 1998
Mevrouw Gretel Rens	Van 1998 tot 2018

Na mevrouw Rosa Van der Wilt was het niet evident om een vaste verpleegkundige voor langere tijd in dienst te houden. Dit kwam natuurlijk de werking van de raadplegingen niet ten goede.

Medewerkers

jaar	leden
1920	Henri Olbrechts (schatmeester), Rufine Cuykens, Francine Goeyens, Helene Haesaerts, Maria Tobback, Maria Van Montfort en Odile Van den Bosch.
1981	Mevrouw Van Den Eede-Bridts, Tuymans-Torfs, Callebaut-Tobback, Maes-Tobback, De Wit-Moons, Moons-Van der Taelen, Van Camp-Callebaut.
2004	Aline Gabriëls-Torfs, Annie Maes-Smets, Gonda Van Buggenhout-Frans, Heleen Van Camp-Callebaut, Hélène Tuymans-Torfs, Jozefa Lamberts-Tyskens, Liliane Bals-Van der Stappen, Maria De Wit-Moons, Mia Cooreman-Smets, Monique Ferket-Ruelens, Lydie Hellemans-Cop.
2018	Maria Naegels, Lieve Buschop (verpleegkundige), Aline Torfs, Cécile Verhoeven, Maria Maes, Lieve Maes, Marijke Van den Eynde, Heleen Callebaut, Hilde Hollanders, Liliane Van der Stappen, Marie-Louise Verdickt, Hedwig Vandenbergh, Monique Ruelens en Gretel Rens (verpleegkundige).

Anna Callebaut-Tobback en Valentine Maes-Tobback werkten meer dan 40 en 58 jaar als vrijwilligsters. De eerste jaren kwamen de medewerksters uit de Rumstse katholieke burgerij, het waren voornamelijk echtgenotes van steenbakkers.

Het Kinderheil had enkel op het oog jonge moeders en kleine kinderen van dienst te zijn. Soms geraakt men, ongewild, in politiek vaarwater. Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1926 was er een dispuut binnen de katholieke partij. De heer Swenden kwam daarom met een eigen lijst op. Mevrouw Swenden was op dat moment voorzitter van het Kinderheil. Het Kinderheil werd meegesleurd in deze politieke strijd (zie bijlage 5).

Consultaties:

In 1920 zijn er 25 ingeschreven kinderen voor de melkbedeling.

Een verslag van 1960 geeft ons de volgende aantallen voor het eerste kwartaal:

- 0/1 jaar borstvoeding: 4
- 0/1 jaar kunstmatige voeding: 39
- 1 / 2 jaar: 26
- 2 / 3 jaar: 14
- 3 / 6 jaar: 89

Gemiddeld waren er per consultatie 24 aanwezig onder wie 18 kinderen van 0 tot 1 jaar

Werkjaar: 1971 - raadpleging voor zuigelingen							
			Aantal ingeschreven kinderen geboren in				
kwartaal	zittingen	onderzoeken	1971	1970	1969	1968	
1	12	258	3	35	27	16	
2	12	319	24	33	21	11	
3	13	360	34	30	21	8	
4	12	226	42	31	19	3	
totaal	49	1163	103	129	88	38	
Werkjaar: 1971 - kleuterraadplegingen							
kwartaal	Aantal zittingen		Aantal onderzoeken		Totaal ingeschreven		
1	6		116		116		
2	5		112		112		
3	2		42		42		
4	4		77		77		
totaal	17		347		347		
Algemeen totaal	49+17= 66		1163+347=1510				

Werkjaar: 1980 - raadpleging voor zuigelingen							
			Aantal ingeschreven kinderen geboren in				
kwartaal	zittingen	onderzoeken	1980	1979	1978	1971	
1	13	223	7	29	33	22	
2	11	216	17	27	32	22	
3	12	188	23	26	31	9	
4	12	246	40	25	32	2	
totaal	48	873	87	107	128	55	

Werkjaar: 1980 - kleuterraadplegingen			
kwartaal	Aantal zittingen	Aantal onderzoeken	Totaal ingeschreven
1	6	94	
2	5	88	
3	1	15	
4	5	70	
totaal	17	267	129
Algemeen totaal	48+17= 65	873+267= 1140	

Werkjaar: 1990 - algemene consultaties							
			Aantal ingeschreven kinderen geboren in				
kwartaal	zittingen	onderzoeken	1990	1989	1988	1987	
1	12	182	9	44	19		
2	12	176	20	42	11		
3	11	149	29	34	7		
4	11	180	42	32	6		
totaal	46	687	152	104	43		

Men spreekt over consultaties van het jonge kind. Blijkbaar is er geen opsplitsing meer in zuigeling- en kleuterraadpleging. Het aantal zittingen is sterk gedaald.

Werkjaar: 2000							
			Aantal ingeschreven kinderen geboren in				
kwartaal	zittingen	onderzoeken	2000	1999	1998	1997	
1	26	314	22	114	53	20	
2	25	307	58	110	24		
3	25	296	76	94	43	2	
4	23	239	92	64	23		
totaal	99	1156	248	382	143	22	

Voor dit werkjaar gaat het over de drie deelgemeenten.

Werkjaar: 2010							
			Aantal ingeschreven kinderen geboren in				
kwartaal	zittingen	onderzoeken	2010	2009	2008	2007	
1	25	315	18	20	5	2	
2	23	311	44	2	1		
3	27	327	29	3			
4	23	279	27	3	1		
totaal	98	1232	118	28	7	2	

De consultaties (dag en avond) blijven redelijk op peil. Het aantal kinderen die naar de raadpleging komen daalde. Is dit omdat de ouders minder komen of gewoon omdat het aantal geboortes is verminderd? Een probleem voor de plaatselijke afdelingen is vrijwilligers blijven vinden en kunnen rekenen op een vast team van dokter(s) en verpleging. We zijn er echter van overtuigd dat de raadplegingen nog altijd hun nut hebben. Jonge moeders en hun kinderen bijstaan in hun ontwikkeling is en blijft een waardevolle taak. Toch zal Kind en Gezin moeten blijven nadenken over hoe zij binnen de veranderde maatschappij haar rol kan blijven spelen.

Bijlage 1:

BOND TOT BESCHERMING DER EERSTE KINDSHEID.

Aan de Moeders!

1. Niets vervangt een moederhart en moedermelk.
2. Bortsvoeding is moederplicht en kinderrecht.
3. Koude is de groote vijand van den zuigeling.
4. Weest in alles uiterst stipt, in maaltijdental, in etensuur.
5. Weest op alles uiterst zindelijk*: oorlog aan vliegen en ongediert.
6. Gebruikt nooit dan gekookt water voor uw kind.
7. Elk ander voedsel dan melk is gift voor den zuigeling.
8. Kookt koe- en geitenmelk en bewaart ze koel.
9. Geeft nooit uw kindje vleesch, visch, bier, ruw fruit.
10. Gaat nooit met uw kind in huis of kamer waar ziekte is.
11. Leent geen oor aan de gekke, domme praatjes nopens kinders.
12. Bij ongesteldheid van uw kind, raadpleegt den dokter en hem alleen.

* op woonst, led en kleeding, op borst en borsttepels, op kinderlippen, huid en huidplooiën, op kannen, flesschen, speentjes, voedsel.

Bijlage 2:

**BOND TOT BESCHERMING
DER EERSTE KINDSHEID.**

PROVINCIE ANTWERPEN.

GEMEENTE RUMPST.

INSTELLING : **KINDERZORG**

ZETEL : KERKSTRAAT.

BESTUURDER, BESTUUR : VOORZITTER,
D^r LUG. HAESAERTS E. H. VICT. VAN GAUWENBERGH

LEDEN :

JUFFR. RUFINA CUYKENS, HELENA HAESAERTS,
MARTHA HAESAERTS, JOSEPHINA TOBBACK,
OD. VAN DEN BOSCH, (GEDIPLOMEERDE VROEDVROUW)

Volgnummer 57

Naam van het ingeschreven kind : Louise Verrept

Woonst : M. v. d. V. straat 43

Geboren den 20 December 1914

Ingeënt den 9 November 1915

Ingeschreven den

Aard der vroegere voeding :

Bijlage 3:

ROYAUME DE BELGIQUE — KONINKRIJK BELGIË

Œuvre Nationale de l'Enfance
Nationaal Werk voor Kinderwelzijn

Consultation des nourrissons. — Goutte de Lait. — Cantine Maternelle.
 Raadpleging voor zuigelingen. — Melkuitdeeling. — Cantine voor moeders.

3 FEB. 1920

Demande d'agrément. — Verzoek om aanvaarding.

I

Désignation de l'Œuvre : *Kinderzorg*
 Aanduiding van het werk : *Burjerkeing - Verhuus, Rumpot*
 Siège : *Verhuus, Rumpot*
 Siècle : *1605*
 282-4

Composition du Comité (noms, prénoms, profession et domicile)
 Samenstelling van het Comité (naam, vooramen, beroep en woonplaats)

Président : *W. Van Cauwenbergh, Sursum, Verhuus*
 Vice-président : *W. Van Cauwenbergh, Sursum, Verhuus*
 Secrétaire : *W. Van Cauwenbergh, Sursum, Verhuus*
 Trésorier : *W. Van Cauwenbergh, Sursum, Verhuus*
 Membres : *Ruffine Cuykens, Rosencine Gaeys, Hélène Baeyens, Marie Baeyens, Marie Tobback, Maria Van Koutfort, Odile Van den Bosch.*

Nom et adresse du médecin chargé d'assurer la surveillance médicale : *Dokter Lucien Baeyens, Verhuus, Rumpot*
 Naam en woonplaats van den dokter gelast met het geneeskundige toezicht : *Dokter Lucien Baeyens, Verhuus, Rumpot*

Nom et adresse des infirmières et visiteuses chargées d'assurer le service des visites à domicile : *Odile Van den Bosch, Molenshaart*
 Naam en woonplaats der verpleegsters en bezoekers gelast met de bezoeken ten huize : *Odile Van den Bosch, Molenshaart*

Date du diplôme des infirmières et visiteuses et désignation du jury ou de l'établissement qui l'a décerné : *Gediplomeerde Visiteuses van de Provinciale School te Helden*
 Datering van het diploma der verpleegsters en der bezoekers met aanduiding van de jury of van het gesticht die het diploma heeft afgeleverd : *Gediplomeerde Visiteuses van de Provinciale School te Helden*

Notice sur l'organisation de l'Œuvre, mentionnant notamment la description du local, les jour et heure de consultation, l'indication des appointements et salaires du personnel rétribué, le nombre approximatif des protégés, etc. : *In het lokaal "Burjerkeing" beschikken wij over een kabinet voor den dokter, een zaal voor de moeders met bijvoeren ingang langs den hof - alle dinsdagen om 3 uren, raadpleging. - De verpleegsters ontvangen 157 per maand - De zieken - dienstverpleegsters heffen wij nu uit. - wij maken nu met wat we kunnen...*

L'Œuvre tient à la disposition du Comité provincial et de l'Œuvre Nationale de l'Enfance les demandes qui lui ont été adressées à cette fin.
 Het Werk houdt te allen tijde ter beschikking van het provinciaal Comité alsook van het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn.

L'Œuvre s'engage à tenir une comptabilité régulière qui se trouvera en tout temps à la disposition des délégués de l'Œuvre Nationale de l'Enfance.
 Het Werk verbindt zich tot een regelmatig boekhouding voor te schrijven en deze steeds ter inzage voor te leggen aan de afgevaardigden van het Nationaal Werk.

Elle fera ouvrir au nom du délégué qu'elle désignera un compte « chèques-postaux ».
 Een postchek-rekening dient geopend op naam van den afgevaardigde die door het werk is aangewezen.

Elle s'engage de plus à se conformer au règlement édicté par l'Œuvre Nationale et à toutes les instructions générales et particulières que celui-ci lui transmettra dans l'intérêt de l'enfance.
 Het Werk en ook alle onderwerpen die zouden worden verstrekt in 't belang der kindsheid.

Disposition spéciale quant aux crèches :
 Bijzondere schikkingen wat betreft de kinderkrabben :

L'Œuvre déclare que le montant annuel du loyer de la crèche ou des intérêts hypothécaires lui incombant s'élèvent à fr. *vanloopzij betalen wij geen huur*
 Het Werk verklaart dat het jaarlijksche bedrag der huur of der hypotheecaire renten die hem opgelegd zijn, s'elven tot de somme van fr. *vanloopzij betalen wij geen huur*

A *Rumpot* le *27* janvier 19 *20*
 Te den

Signature.
 (Hanttekening)
W. Van Cauwenbergh

Transmis au Comité Provincial des Œuvres de l'Enfance à *Amvers*
 Oorgemaakt aan het provinciaal Comité van het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn, te

le den *Amvers* le *2* février 19 *20*
 den

Le Président, de l'Œuvre.
 De Voorzitter van het Werk.
H. Van Sloane

Avis du Comité Provincial.
 Advies van het provinciaal Comité.
Ja

Décision du Conseil Supérieur de l'Enfance.
 Besluit van den Hoogeren Raad van de Werken voor Kinderbescherming.
Œuvre agréé en la séance du 18 mai 1920.

Bijlage 4:

Form. : 118

NATIONAAL WERK VOOR KINDERWELZIJN
RAADPLEGING VOOR ZUIGELINGEN
OF
DIENST VOOR ZUIGELINGTOEZICHT TEN HUIZE
TE

Walem.

Inschrijvingsnummer in R. Z. of D. Z.H. 158

Naam : *Krans*

Voornaam : *Walter*

Woonplaats : *Langsant* straat *7*

Geboortedatum : *14. 3. 55*

M. 4/54-50.000

Bijlage 5:

Aan de Moeders der Raadpleging voor Zuigelingen

Moeders !

Gij hebt het gelezen, het manifest der socialisten ! Gij weet hoe het er gaat in de Raadpleging. Heeft er ooit iemand, *zelfs van verre*, aan politiek gedaan ? Heeft ooit iemand U gevraagd of gij socialist, liberaal of katholiek waart ? Waarom ons dan in den kiesstrijd gesleurd ? Waarom dan trachten een hoogstaande vrouw, die met hart en ziel aan onze instelling gehecht is, eene bedoeling toeschrijven die zij nooit heeft gehad ?

Moeders !

Gij kent Madame Achille SWENDEN ! Sinds zij in onze gemeente gekomen is, heeft zij aanstonds de liefdetaak voortgezet die zij in Antwerpen gedurende de oorlogsjaren reeds had waargenomen. Jonge moeder van vier kinderen, vindt ze genoeg en noch in ijdel opschik, noch in feesten. Hare kroon, hare vreugde, hare eer zijn die lieve kleinen. Maar alle Woensdagen vindt gij ze in haar hoeksken, midden onder U. Zij werkt, zegt niets, heeft een glimlach tot aankering : zij is immers moeder en zij deelt met U de bekommernissen van het moederschap, en dit duidt men haar ten kwade ! Staat haar hart voor U open, hare beurs niet minder. NOOIT heeft zij in hare bescheidenheid mij gesproken over hetgeen zij doet om uwen nood te lenigen, maar hoevelen onder U hebben het mij zelf gezegd ? !

Moeders !

Ge zoudt het mij nooit vergeven hebben, moest ik in deze omstandigheden gezweven hebben. In uw aller naam, in naam van gansch het Bestuur, teken ik krachtadig protest aan tegen de LAGE AANTIJGINGEN die men haar ten laste legt, en breng ik hulde en dank aan haar onverdroten iever, met de hoop ze nog lang te zien werken tot den bloei onzer geliefde instelling.

V. VAN CAUWENBERGH
 Voorzitter der Kinderwerken van Rumpst.

Dit artikel kon enkel tot stand komen dankzij de gewaardeerde medewerking van Kind en Gezin nationaal en afdeling Rumst. Extra dank aan mevrouw Hedwig Vandenberghe die als voorzitter van de plaatselijke afdeling al haar documentatie ter beschikking stelde en mij de nodige feedback bezorgde.

Bronnen:

- Kind en Gezin nationaal
- Kind en Gezin afdeling Rumst
- Persoonlijk archief

Walter Frans

